

Vidéki állatmesék

Értelmüket Heltai Gáspár uram szavai adják meg

(A mesékben szereplő valamennyi állat és ember az írói képzelet szülötte. Ha olvasóim mégis valóságos személyekre ismernének bennük, az csupán a vak véletlen szeszélyes játéka lehet.)

Az ökör, aki polgármester akart lenni

Amikor városunkba tévedt, fűnek-fának bizonygatta, hogy őt annak rendje és módja szerint ellátták szabályos marhalevéllal, a doktori címet is kiérdemelte, sőt, nyelvvizsga-bizonyítványt is állítottak ki az ő nevére.

– De hol? – kérdezte nagy nyomatékkal a bakkecske, a választási bizottság elnöke, és polgárbarát módon, kedveskedve beleöklelt az ökör farába. – És főképpen mikor?

– Múúú... – nyögte egy kissé zavartan az ökör, patájával végigsimítva lilában játszó naszáját –, még a... megmondom én őszintén... szóval még a járási pártbizottságon... annak idején.

– Doktori címet? A járási pártbizottságon? És a nyelvvizsga bizonyítványt? Aztat hol? És egyáltalán milyen nyelvből van önnek nyelvvizsga-bizonyítványa?

– Múúú... – gondolkodott el az ökör. – Hát hogy is mondjam... a nyelvből.

– Az segít? – értetlenkedett a bakkecske.

– Seggit... talpát... ahogy éppen adódott – magyarázta őszinte meggyőződéssel az ökör.

– Szóval akkor maga egy kimondott szakember – állapította meg örvendezve a választási bizottság elnöke. – Nekünk meg pontosan ilyenre van most szükségünk. Ebben a nehéz helyzetben. Olyanra, akinek megvan a szakértelme. Mert ennek a mostani garnitúrának aztán az az egy nincsen meg. Csak a nagy szájuk. Föl is veszem mindjárt a polgármesterjelöltek közé.

– Múúú! – bögte elégedetten az ökör. – Hát én éppen azt akarom itten.

Estére lefoglalta a Hungária különtermét, és a választási nagygyűlésre meghívta az egész csordát.

Özönlöttek az ökrök, végül annyian voltak, hogy még a csilláron is lógtak, a Hungária mennyezete majd leszakadt.

Száz szál gyertya világított, reggelig folyt a sárga lé, húzta a cigány a fergetegest.

Hajnaltájban az ökör odaintette magához a primást:

– Ácsil! – emelte a magasba mellső lábát. – Most ide a filembe, hogyaszonygya „*hej, te bunkócska, te drága...*”

A banda húzta a bunkócskát, az egész csorda vele énekelt.

– Most pedig azt, hogy „*Fájó szívem majd meghasadt...*”!

– Vagyis a Szulikót – csillant föl a primás olajosan barna szeme. – Sztálin elvtársunknak, szeretett székesfővárosunk díszpolgárának kedves dalát.

– Azt bizony – bólogatott az ökör. – De csak szép halkán, fájdalmasan. Érzéssel.

A tányérnyi ökör- és tehénszemekből a meghatottságtól a könny is kicsordult, de a temérdek érzelem egybekovácsolta őket, s végül vigyázzba állva egyökörként énekelték el még az Internacionálét is.

Kortesbeszédében az ökör idézve egyik nagy elődjét arról beszélt, hogy aki nincs ellenünk, az velünk van, ez a napnál is világosabb, s hogy az ellentábort fizikailag kell megsemmisíteni, a törvényesség szigorú betartásával, mert csak így építhetjük fel a másállatnélküli társadalmat.

– Hurrá! Hurrá! – harsogott a választópolgárság egetverő ujjongása. Néhanyan úgy mondták, hogy „*gurrá!*”, de ez alig tűnt föl valakinek. – Akasszuk föl őket! Akasszuk föl valamennyit!

A csorda dülöngélve hazaballagott.

Elérkezett a nagy nap, a polgármester-választás napja. A polgárság virágfüzerekkel díszítette föl a korhadozó villanydúcokat, s tömött sorokban vonult az egész csorda is az urnák elé.

Este az ökör kidüllesztett mellel várta az eredményhirdetést, jónéhányan már előre gratuláltak neki a fényes győzelemhez, ölelgették, a levegőbe dobálták, pezsgőt bontottak a tiszteletére.

A dolog akkor kezdett gyanússá válni számára, amikor a városháza erkélyén izgatott mozgolódás támadt, s neki a kutya sem szólt.

Végül egy tömpe alakot kituszkoltak az erkélyre, nem lehetett jól látni, hogy ki az, csak a bakkecskének, a választási bizottság elnökének a mekegése hallatszott jól kivehetően:

– Mek-mek-mek... ezennel bejelentem nektek, szeretett kedves nemzetem: e meredek terep legveresebbje ezen engesztelhetetlen egyed, keresve sem lehetne lennem e helyen remekebb seregembermestert.

Az ökör, mintha letaglózták volna, földbe gyökerezett lábbal hallgatta az eredményhirdetést. Úgy látszik, gondolta lemondóan, nem elég, hogy az egész csorda rám szavazott. Meg kellett volna nyernem a városi haladó értelmiséget, a környék dolgozó parasztságát, az itteni munkásosztályt és a kispolgárságot is.

Közben a városháza előtt, az Óváros téren összegyűlt hatalmas tömeg örömrivalgása közepette kezdte meg győzelmi beszédét az új polgármester:

– I-á!... I-á!... I-á! – többet alig lehetett hallani az ujjongó kiáltásoktól, csak látni lehetett, hogy a városháza erkélyén ágáló, bojtos farkú valakinek a hosszú fülei diadalmasan ágaskodnak a magasba.

– De hát ez nem is veres, hanem szürke. Teljesen szürke – döbbsent meg a hoppon maradt ökör. – No nem baj! Majd legközelebb. Az Istennek, aki a mi élenjáró, tudományos és forradalmi elméletünk szerint nincs is, malmai lassan őörölnek. Jön még a kutyára, akarom mondani számárra dér.

És jött is, de ez már egy másik történet.

ÉRTELME:

Azt mondják közbeszéddel: a gebét nem illeti meg a hintószékér. Tehát minden meglegődjék az ő hivataljával, és tovább ne nyúljon, ne kíváncsozzék, amint azt az Isten az ő szent és bölcs rendelkezéséből elrendelte. Azért ha odatolod magad a fölső pócra, holott mázsás ökör volnál, megreccsenik az a póc, és leszakad. De azt is mutatja ez a fabula, hogy a családok minémű természetűek volnának. Pöffeszkednek baromságukval, az idegenek megdúlta országocskát uralni akarják. Nagy vétkökkel rakva e világ, kiváltképpen mostan. A régi, eszes magyarok bezzeg megláták ez világnak otrombaságát, nem toltak magok fölé sem ökört, sem számárat.

A keszkenős kígyó

Valójában a viperafélék családjába sorolt igazi viperák közé tartozott ez a Sá-ri, csak a mi vidékünkön, ahol is a kiábrándító valóságot a kedélyes polgárok igyekeztek egy csöppet mindig megszépíteni, nevezték ezt a fajtát keszkenős kígyónak. Kígyópapa egykor az államvédelem kötelékében teljesített szolgálatot, és bajtársaival vállvetve számos borzongató kalandnak vált részesévé e minősé-

gében. Kígyó mivoltukból kivetkőzve nemcsak csípték és marták a rájuk bízottakat, hanem körmüket is letépték, szájukba vizeltek, nemi szervüket tüzes vassal billogozták, fogukat kirugdosták.

Kígyópapa különösen ebben az utóbbi szakmában szerzett alapos gyakorlatot, mondhatnánk szakismeretet.

– Ha már ennyire járatos lettél a fogak területén, akkor legyél te fogorvos – mondta neki a hirtelenszőke, Sándor nevezetű pártközpontos elvtárs, amikor az átigazolások folytak. – A fogorvosok között úgyis sok a reakciós elem. Csak aztán el ne áruld magad! Ha valaki kérné a diplomádat, mondd, hogy otthon felejtetted.

Nem is hozott szégyent fölöttesére ez a derék kígyópapa. Különösen a fogak kihúzásához volt jó érzéke, még élvezte is a munkáját, hiszen akárhogy is vesszük, a régi szép időkre emlékeztette őt ez a jámbor tevékenység. Reccs, és már kint is van az odvas fog, de még az egészséges is. Hamarosan olyan népszerű lett, hogy a fél város hozzá járt kezelésre, s ő boldogan húzta ki mindenkinek a fogát, aki bekopogott rendelőjébe. A fogtömés fortélyait nem sikerült ellesnie kollégáitól, ezért csak húzott, húzott és húzott. Városunkban már alig van valakinek foga, de kígyópapa még manapság is csak húz és húz.

Az alma nem esik messze a fájától.

A kis Sári, amint kibújt a tojásból, beleharapott a szomszéd kis kígyóba, s meg is maradt mindvégig ilyen harapósnak.

Homloka lapos volt, szeme virított, mint a pislákoló parázs, bőre pikkelyes, arcát zilált foltok tarkították, nyiszlett volt és zörgő csontú, fogai meredeken előre álltak, ha valaki ránézett, bányarémnek is gondolhatta volna.

És folyton sziszegett. De nem ám úgy, mint egy hétköznapi kígyó, hanem még kígyónyelven is förtelmesen selypítve, úgy, hogy szavain alig lehetett kiigazodni, selypítésében nem volt semmiféle rendszer. A sisakot úgy mondta, hogy sziszak, a szeszélyest pedig úgy, hogy sesélyes. De még cifrábbakat is mondott. Amikor a szakszervezetről volt szó, az ő száján az jött ki, hogy a sakk senyvedett. És azért ez már aztán mégiscsak sok. Ráadásul dadogott is, a prolerárdiktatúrát például rendszerint csak három és fél perc alatt sikerült kimondania. (Nem baj, gondolta a papa, annál tovább tart. Mármint a proletárdiktatúra. És ebben nem is tévedett.)

Míndez azonban nem lett volna baj, ha Sáriban vágyak nem ébredtek volna.

Először is megtetszett neki a Sándor elvtárs, aki ugyan már eléggé élemedett korú volt, de Sári nagy reményeket fűzött hozzá, hiszen akkoriban még nem enyészett el a pártközpont, s csak le kellett szólni onnan főntről, hogy a Sárinak utaljanak ki egy három és fél szobás lakást meg még egy Moszkvicsot is.

Múltott az idő, fordult a kocka, a pártközpont eltűnt a történelem süllyesztőjében (szemétdombján), Sándor elvtárs átlényegült, Sári is lassacskán öregedni kezdett, most már valóságosan is keszkenőt viselt. Vágyai azonban nem csillapodtak. S mivel az aranykor elmúlt, valami megélhetés után kellett néznie.

– Mi szeretnél lenni, Sárikám? – kérdezte egy szép napon kígyópapa, aki időközben ugyancsak levedlette a kígyóbőrt, látván leánykája sorvadását és senyvedését.

Sári mélyen kígyópapa szemébe nézett:

– Tévébemondó, papa. Csakis és kizárólag tévébemondó. Hiszen mindenki azt mondja, hogy olyan aranyosan tudok sziszegni.

Kígyópapa egy pillanatra meghökkent, de egy másik pillanatban, gyorsan mérlegelve lehetőségeit, már mondta is:

– Jól van, kisleányom, elintézzük.

Azóta Sárika, a keszkenős kígyó, amint leszáll az est, föltűnik a környékbeli stúdió képernyőjén, s a lakosság gyönyörködik szép, hegyes fogaiban, pikkelyes arcocskájában, és elandalodva hallgatja kedves sziszegését.

ÉRTELME:

A magabíró dúszok nem gondolnak sem törvénnyel, sem igazsággal, sem tisztességgel. Mondják: így akarom, így legyen. És gyakorta egybetársalkodnak ezek, együtt kerekednek föl a vadászatra, és elragadják a harasztosból, mi nem őket illeti. Ez is engemet illet, mondják, mert erősebb vagyok nálatoknál. Igen fenevadak ők, hiszen magzatjokat sem az keresztényi tudománynak sommájára oktatják és az Istennek igéjére és félelmére, hanem, hívják bár Sárának vagy Magdalénának, gonoszra tanítják, így azután egy pokolban mind elfér. És csak jaj, és örökkévaló jaj következik utánok. Bizony, legalább elpironkodhatnak.

A mi piócánk

A mi piócánk voltaképpen hivatalos személyből (*Hirudo officinalis*) változott át orvosi piócává (*Hirudo medicinalis*). A megyei pártbizottság egészségügyi osztályán állt korábban alkalmazásban mint küldönc, a mama a munkásmozgalom régi harcosa volt, a papa szochazás veterán, s ilyenformán politikailag teljességgel megbízható káderként felvételi vizsga nélkül juttatták be őt az egyetemre.

Minden kétséget kizáróan a gyűrűsférgék rendjének tagja volt, hiszen húsos ujjai tövéből messziről láthatóan türemlettek ki a jegy-, pecsét- és köves gyűrűk.

Azonkívül, köztudottan hímnős is volt, ám városunk lakossága nemcsak ez okból ragaszkodott hozzá hőn. Tudomásul vette mindenki, hogy a hivatásos vérérszívók családjába tartozik, s ebben nemhogy kivetnivalót nem talált senki, még hálásak is voltak neki érte, hisz a vérszívás vagy szakszerű elnevezéssel vérelvonas elterjedt módozata volt akkoriban a vérmesebb egyedek megszelídítésének, a társadalomba való beillesztésének (szocializációjának).

A mi piócánk a nőgyógyászatban kezdte, remélvén, hogy ez a szakterület lesz számára a legkifizetődőbb, de onnan, nem tudható pontosan, miért is, kipiszkálták őt a kollégák, s mivel az onkológián éppen üresedés volt a városi rendelőintézetben, egy gyorstalpaló tanfolyamon átképeztették őt a rákbetegségek szakértőjévé.

– Nem egy jól fizető szakma – kesergett eleinte. – A halálraítéltek vonakodva nyúlnak a zsebükbe.

Ám a libák meghozták a szerencséjét.

Minden a véletlenül múlt.

– Itt fáj – mutatott a hasára az első liba, aki csak úgy véletlenül totyogott be az onkológiára, mert valójában a belgyógyászatot kereste.

– Akkor az alighanem hasfájás lesz – vakarta meg a fejét a mi piócánk.

– Nem lehet, hogy vakbél? – kérdezte a liba.

A mi piócánk agyában azonnal megvilágosodott minden.

– Dehogynem! – csapott a homlokára. – Hát persze, hogy vakbél. Mégpedig vakbélrák. Csak nem akartam kegyedet mindjárt halálra rémíteni.

– Miért? Annyira súlyos? – kérdezte aggodalmas gágogással a liba.

– Hát bizony – váltott sopánkodóra a mi piócánk hangja –, nem egy biztató eset. Ebbe bizony bele szoktak halni a betegek.

– Semmi remény?

– Sajnos, csonkolni kell a méhét.

– Csonkolni? Az én méhemet? De hiszen az imént azt tetszett mondani, hogy vakbél...

– Ezt tessék csak énrám bízni! Én vagyok az orvos. És én – mondta nagy nyomatékkal – visszaadom az ön életét.

A liba arcára kiült a rémület és a rettegés, majd a remény:

– Nem leszek hálátlan, doktor úr – rebegette reszketeg hangon.

A mi piócánk arca rögvést földerült.

– Az én karjaim között egy csöppet sem kell aggódnia, nagyságos asszonyom. Én meggyógyítom – mondta –, én aztán meg.

– S mennyi hálával tartozom? – kérdezte szemlesütve a liba.

- Mennyit ér magának az élete?
- Százezer? – kérdezte hálás szívvel a liba.

A mi piócánk bólított.

A liba betette a borítékba a százezetet, s már el is múlt a hascsikarása. Megkönnyebbülten verdesett szárnyával, fölszabadultan gágogva mesélte el a többi libának csodálatos gyógyulása történetét, és áradozott a csodadoktor varázslatos tudományáról.

Attól fogva hascsikarás (helyi tudományos nevén vakbélrák, amelynek gyógy módja a méh csonkolása) esetén csapatostul vonultak a libák az onkológiára, s a mi piócánk az összes városi libát, méhcsonkolásos vérelvonás útján, kigyógyította ebből a veszedelmes betegségből.

Aztán jöttek a környékeliek. Őket is.

Aztán sorban az egész Dunántúl libái megjelentek, sőt, még jöttek az Alföldről is. Debrecenből és főképpen Szegedről. Őket is.

Csak úgy dőlt a sok hála a mi piócánk zsebébe.

A piócák legvastagabbikjává változott az évek során, ma már kacsalábon forgó mocsárban él, gyűrüi már nem férnek el kövér ujjain, de ő fáradhatatlanul csonkolja, egyre csak csonkolja buzgó kis városunk vakbélrákos libáinak méhét.

ÉRTELME:

E fabula azt jelenti, hogy vannak, kik nem elégösznek meg az ő hivataljokkal, amit az Isten az ő munkájok után ad nekik. Természetjükben vagy a beljük hintett méreg, mellyükben, ama kis szelencében hordozzák az ördegek puskaporát. Mihelt az ördeg belje vetheti az ő taplóját, ottan meggerjed. Sima az ő bőrjük, és széles az ő lelkiösmeretjek. Maguknak tulajdonítják, amit az Uristen nekik nem szánt, szinte úgy kezdenek járni, mint a felfuvalkodott béka, aki kiterjeszti lábait és fel kezdi magát fúni, és naggyá mutatni. Nem figyelmez Szent Pálra, ki azt mondja vala: „Quid habes, quod non accepisti?” Vagyis: „mi vagyon nálad, melyet nem mástól vettél volna?” Az igen együgyű emberek pediglen bőreikkel fűzetnek együgyűségökért, mert olyannak hisznek, ki nemcsak tollijokat fosztja, de még bőreket is levonssza, s a ciberét bor gyanánt méreti.

A sakál temetése

Hízott a mája, amikor aranysakálnak (Canis aureus) nevezték, pedig semmi aranyszerű nem volt az irháján, inkább csak amolyan okádék jellegű szörpamacsok csüngtek le színjátzó hasaaljáról. Nagy kópénak tartották őt a kör-

nyékbeli dolgozó osztályok, a helyi proletárság, a föld nélküli parasztság és a haladó értelmiség soraiban, mert megszerzett mindent, amit csak kiszemelt magának. Nagy kópénak tartották, és irigykedtek rá, ugyanis kisbarna (akkori szóhasználatlaltal kisnyilas) volt valamikor régebben, aztán lett belőle kisvörös (akkori szóhasználatlaltal kisbolshevik), s az időjárás viszontagságaihoz és környezetének színeváltozásaihoz fölöttébb jól alkalmazkodtak az ő elszíneződései.

– Ránk is ránk férne valamicske az ő pofátlanságából – sopánkodtak bedesz-kázott ablakaik mögött, fűtetlen odúikban dideregve a környékbeli dolgozó osztályok képviselői, jobban mondva a dolgozó osztályok környékbeli képviselői (lásd: kommunisták magyarországi pártja).

Amikor a nagy kitelepítések folytak, ő az est leszálltával behatolt a vagyonosabb osztályellenség átmenetileg lakó nélkül maradt házaiba, s nehogy ebek harmincadjára jusson a sok gazdátlan holmi, gondosan összeszedte az elhagyott arany- és ezüsttárgyakat, a meissen-i, sčvres-i, herendi porcelánokat (a Zsolnayt már fanyalogva nézte), a falakon árván lógó csókokat, kernstokokat, barcsaykat; a széttúrt szekrények polcain kutatva rálelt néhány nélkülözhetetlen zsakettre, trópusi sisakra, csipkés bugyogóra is.

– Mocskos ellenforradalmárok! Hogy dögölne meg valamennyi! – köpött a márványpadlóra mélységesen mély undorral.

Megszokta, hogy csak sötétedéskor érdemes elindulnia beszerző körútjaira, mert ilyenkor nemigen láthatják meg őt, amint besurran a bezáratlan ajtók résein. Ha mégis útjába állt valaki, hátulról belemart a lábikrájába, aztán eliszkolt a sötétben.

Vadászni is éjszaka járt. Fölverte álmából a gyanútlan apróvadat, és úgy marcangolta szét, hogy az védekezni sem tudott. Nem volt különben válogató. Ha nem akadt zsákmány, a dögöt, a nagy vadászok kibelezett áldozatainak bűzlő maradványait is birtokba vette, ezért barátai kedves közvetlenséggel hullarablónak is becéztek őt.

Mindent összevetve mocskos egy állat volt. Szeme gonoszul, sunyin és sárgán villogott, szája rendszerint csöpögött a vértől.

A végzet persze őt is utolérte: egy szép, holdvilágos éjszakán eljött érte a kasszás. A szomszéd község egyik középparasztjának baromfióljába lopózott be éppen, hogy összeszedje a beszolgáltatandó tojásokat, amikor a hold, mintha csak a történelmi igazság érvényesülésében akarna szerepet játszani, egy rojtos felhő mögé bújt. A sakál nem vette észre a csapdát, nyakára csapódott a vidra-vas. Azonnal kiadta páráját. Megdöglött.

A többi bús sakálok ráfektették a Szent Mihály lovára, s fájdalmas csasztuskákat énekelve kivitték a temetőbe.

Az önkormányzattól mindjárt a temetőkert főbejárata mellett dízsírhelyet kapott a néhai párttitkárok, szakszervezeti aktivisták, tanácsai dolgozók és pereputtyuk nyugvóhelyén. Valóságos tömeg kísérte utolsó útjára, dacosan önkényuralmi jelképeket lobogtatva és önkényuralmi indulókat dúdolva. Az egykori hatóság földalatti szervezetének tagjai fegyvernek látszó tárgyakból dízsorsützet lőttek a levegőbe, s a gyászbeszédet a pártonkívüli bolsevik, a legendásan vastag bőrű rinocérosz, az öreg harcos mondta:

– Elment, tisztelt gyászoló közönség, a legodaadóbb, a legderekabb, a legszocialistahumanistább, a leghősibb, a legproletárabb, a legbaloldalibb, a leghűségesebb, a legemberbarátabb...

A szavakat elnyelte a gyászoló sokaság fel-feltörő, fájdalmas zokogása, majd a diadalmas moraj, amikor elolvasták a fejfára vésett, fejlett öntudatra valló sorokat:

OROSZLÁN
NYUGSZIK ITT.
RESZKESSETEK, MERT FELTÁMAD!

ÉRTELME:

E fabula azt mondja meg, hogy az csalárdok minémű természetűek lennének. Örömet keveset adnak, hogy annak színe alatt sokat vehessenek. Aki máson bosszúságot mivel, avagy másnak ártalmára siet, avagy veszedelmére vagyon, nem tiszta ember, hanem fél ördeg. Ez okáért megoltalmazd magad effélettől. De ha bántott, ne igyekezzél bosszút állani rajta. Gonoszt gonosszal ne fűzessed. Hiszen ő is porrá lesz, s majd áll az Isten ítélő széke elé. Ajánljad a bosszúállást Istennek! S ne reszkess, ha feltámad!

A nyulak lázadása

Nyúlországra mint a kifürkészhetetlen végzet, úgy zuhant rá mindig a rémuralom. Váratlanul és vérfagyalóan. Azokban a legsanyarúbb években, amikor nemcsak a vadászok, hajtók és más lesbenállók hihetetlen mértékű elszaporodása sújtotta a jámbor nyúl népséget, hanem számos egyéb keserves csapás mellett még az aszály is tizedelte soraikat, kiégték a vetések, kisült a délibábos róna, kezdett az egekig csapni az elégedetlenség, s fölütötte fejét a lázadás szelleme.

A végső elkeseredés szülte dactól űzve összegyülekeztek, és ezrével vonultak ki a mezőre a korábban oly félénk tapsifülesek. Menetelve városunk felé egyre

harciasabbakká váltak. Előbb tőlük merőben szokatlan módon elénekelték a Kossuth-nótát, majd alkalmi versezeteket kezdtek skandálni.

Olyasféléket, mint:

*Az a kérdés Pesten, Budán,
Mért jár vadász a nyúl után!*

Meg aztán:

*Nyúl és róka egyet akar,
Gyertek közénk nagyon hamar!*

És:

Aki nyúl, mind velünk tart!

A hatalmasra duzzadt tömeg hömpölygött, egyre csak hömpölygött városunk felé, s odaérve az Óváros térre azonnal ledöntötték talapzatáról Széchenyi Zsigmond ott terpeszkedő, irdatlan bronzszobrát, majd szétcincálták a jutasi vadászpuskarakat, elkobozták, s diadalmasan ők maguk fújták meg a vadászkürtöket:

– Győztünk! Tramtratatam! Győztünk!

A vadászok, hogy nem az ő puskaporuk terjengett a levegőben, rémült svábbogarakként iszkoltak el a mindent elsőprő nyúláradat elől, és meglapultak dohos székházuk pincéjében.

Nyúlországba, úgy tűnt föl, beköszöntött a várva várt szabadság.

Az egyenlőség.

A testvériség.

Igenám, de Nyúlországot nemcsak a már említett kifürkészhetetlen végzet sújtotta, hanem balszerencsés geopolitikai helyzete is. Ott tanyázott ugyanis a szomszéd bozótosban az oroszlán. Megütötte fülét a rendbontás szokatlan ricsaja, s egyre mordabb gyanakvással és méltatlankodással figyelte a fejleményeket.

– Méghogy szabadság! Meg aztán egyenlőség! És mindennek a tetejébe még testvériség is! – csóválta egyre mérgesebben bozontos, vörös fejét.

Előbb csak háborogni kezdett megsértett önérzetében:

– Hát ki itt az állatok királya, ha nem én! Csak nem hagyom a nyulakat ugrabugrálni az én befolyási övezetemben!

Hatalmas mancsával a nyulak közé suhintott, s az irtózatossapástól a legbátrabb nyúlfiak holtan maradtak a fűben. Ám, minthogy a látszatra mindig is szeretett adni, hogy az utókor ne őt tartsa majd a nyulak hóhéréának, megragadta az egyik reszkető, darulábú, szarkaorrú, nyomorult vadász grabancát, előráncigálta a pince mélyéről, s imígyen mennydörgött annak behúzott füleibe (az ugyanis fülét-farkát behúzta rémületében):

– Mától kezdve te vagy itt a főnyúl!

– De hát... én... – kezdte dadogva a berezelt vadász.

– Kuss! Megértetted, amit mondtam?

– Meg, meg – makogta ebben az ő számára a legmeglepőbb helyzetben a főnyúllá előléptetett vadász rémulten, egyszersmind a nyúltársadalom széles rétegeiben máris azt a hitet ébresztve, hogy ő tényleg nem nevezhető vadásznak, hanem jóformán ugyanolyan egyszerű nyuszi, mint az ország többi nyula, hiszen ő is ugyanazon a cicomázatlan nyelven makog.

Közben pedig már kezdte maga köré gyűjteni az előmerészkedő többi puskákat, akik vérszemet kapva irtózatos vérengzést rendeztek. Bestiálisan lemészárolták akit csak puskvégre kaphattak.

Világra szóló dáridót csaptak a vadászok. Paprikásan, vadasan, szalonnával tűzdelve tálaltatták föl társaikkal a kiterített, majd megnyúzott és megfőzött-megsütött nyulakat, aztán tele bendővel, jólesően nyújtóztak el a hűvösben. Jól besöröztek, bepálinkáztak, és hajnalig azt énekelték dülöngélve, hogy „ihajcsuhaj, sose halunk meg”.

Másnap a megmaradt nyúl népséget kivezényelték a föllobogózott Óváros térre. Zárt sorokban terelték el őket a vadászok dísztribünje előtt. A tapsifülek addigra már el is felejtették az előző nap diadalmámorát és keserveit, és a sebtében újjá szervezett gulyadombi tűzoltózenekar pattogó indulóinak kíséretében önfeledt éljenzésbe kezdtek:

– Él-jena-fő-nyúl! Élje-neka-vadá-szok! – skandálták, és egész Nyúlország harsogott ujjongásuktól.

Így ért véget a nyulak lázadása. És attól fogva a szabad választásokon a tapsifülek mindig a vadászokra voksoltak.

ÉRTELME:

E fabula arra int bennünket, hogy bizony nehéz a békeséggel való tűrés, ám ha ellenők szegülsz a hatalmasoknak, megdúlhatnak mindenképpen. Bölcsesség, ész és szív szükségeltetik. De ha már fölhágtál a martra, ne higgyed, hogy immár általszökted a szakadékot is! Ugyan bolondok vagyunk mink gyakorta, mint a verebek. Midőn a puska elbújik és egyet meglő közülük, ottan felröpiül a többi, és egy keveset kerengvén ismeg odaszállnak az előbbi helyre, ahol amazt meglőtték, és ahol halva fekszik. Mindjártást más lö, annakutána harmadikat, mindaddig, hogy egy sem marad eleven közülök. Tanuld meg: az értelem nincsen ellenére az Úristennek! Orvoknak, kóborlóknak és hazugoknak ne légy társa, sem szolgálója! Álnokságtól, gyávaságtól ki-ki megoltalmazza magát! Bízjal benne erőst, hogy a világ dolgát és a te sorsodat az Úristen végül elrendezi!